

DAIXEVSKI, QUATRE POEMES

Versió per Arnau Barios

Grigori Daixevski (Moscou, 1964-2013) era poeta, crític literari, filòleg clàssic, traductor del francès, l'alemany i l'anglès (d'Arendt, Auden, Frost o Karl Barth, entre d'altres). Ensenyava llengua i literatura llatines a la Universitat Estatal d'Humanitats (RGGU) de Moscou, on se serva una càlida memòria del seu mestratge. Va introduir a Rússia l'obra de René Girard i, com a crític (sobretot del diari *Kommersant*), feia sentir una veu lúcida i independent, que no temia divergències. Quan l'any 2012, per exemple, va sortir la traducció russa de *Les bienveillantes* de Littell, envoltada d'una celebració unànime, Daixevski no es va estar de fer-ne una ressenya brillant i molt negativa. «L'experiència lectora», hi deia, «és la suma total de *sís* del lector, i no d'*uis* i *ais* sota la càrrega de pressió del text.» La seva obra assagística recorda una mica la de Ferrater per sagaç, estimulante i esbarriada: se l'ha d'anar recollint ara d'un article, ara d'una introducció, ara d'una ressenya... És l'autor d'una obra poètica concisa (cap tota en 138 pàgines), diversa, de vegades enigmàtica i closa. Sobre això, en una entrevista de televisió (2012), ell mateix deixava anar de passada: «els versos tenen de bo que te'ls pots estimar sense entendre'ls; no hi ha gaire coses així, al món». En els quatre poemes presentats aquí, però, aquest problema no crec que hi sigui. Al primer, «Anònim i Zarema», una nota descobreix: «Mira els poemes 5, 8, 58, 85 de Catul» (és a dir: «Vivamus, mea Lesbia, atque amemus...», «Miser Catulle, desinas ineptire...», «Caeli, Lesbia nostra, Lesbia illa...» i l'«Odi et amo...»). Per què “Zarema”? És un sobrenom literari amb ressonàncies exòtiques i de tradició romàntica (se'n diu un personatge de *La font de Bakhtxisarai*, poema llarg de Puixkin de 1823): potser un traductor amb ganes de fer-la grossa la rebatejaria “Griselda”. Dels altres versos, no cal explicar-ne res que no diguin millor ells sols.

ИМЯРЕК И ЗАРЕМА

1.

Только не смерть, Зарема, только не врозь.
Мало ли что сторонник моральных норм
думает – нас не прокормит думами.

Солнце зареют на ночь – ан дышит утром,
а мы наберём с тобою грунта в рот,
в дрёму впадём такую – не растолкают.

Тронь меня ртом семижды семь раз,
сорочью сорок тронь, семерью семь.

Утром что с посторонних, что с наших глаз –
сорок долой и семью, тронь и меня:
сплыли – и не потеряем, не отберут.

2.

Простачок такой-то, приди в себя.
Мертвое не тормози, а отпой.

Там ясный пил и ты кислорода,
куда имелись ключи у той,
кто мне роднее, чем мое сердце.

Там-то случилось и то, и сё:
твое *послушай*, ее *конечно*.

Ты точно пил святой кислород.

Вот, ей нехстати. Сам расхоти.
Холодна – не льни, отошел – не хнычь.
Сосредоточься, суше глаза, молчок.

ANÒNIM I ZAREMA

1.

Tot menys morir-se, Zarema, menys marxar,
m'és igual què pensin els amics de normes
rígides: de pensaments no se'n menja.

Al sol l'enterren de nit, després s'aixeca;
a nosaltres, quan tindrem terra a la boca,
ens vindrà una son que no ens trauran.

Toca'm amb la boca set vegades set
quaranta cops quaranta, set cops set.

Al matí, dels nostres ulls i dels ulls dels estranys,
s'escolaran avall aquests *quaranta*, i els *set*,
i els *toca'm*; i no els perdrem, ni ens els prendr:

2.

Ruc més que ruc, comença-hi a tocar.
En el passat no t'hi rabegi's, colga'l.

També hi vas beure un oxigen pur,
allà on les claus les tenia aquella
que em sento més propera que el cor.

Allà hi passava daixò i dallò.

El teu *escolta*, i el seu *és clar*.

Vas beure-hi, cert, un oxigen pur.

I ara ella que no. Tu tampoc vulguis.
Freda? No t'arronsis. Marxo? No somiquis.
Concentra't, res de plors, a callar.

Счастливо – у постылого в глазах сухо.
Не ищет повод сказать а помнишь.

Тебя мне жалко. Какие планы?
Кто вздрогнет, вспомнив? Про вечер спросит?
Кому откроешь? Лизнешь чье небо?

А ты, такой-то,
роток на ключ и глаза суши.

3.
Коля! Зара моя, моя Зарема,
та Зарема, которую такой-то
ставил выше себя, родных и близких,
по подъездам и автомобилям
дрочит жителям и гостям столицы.

4.
И лишь бы врозь, и льну.
Мне скажут: *да что ж ты так?*
Вот так, однако, –
и это пытка.

1995

Adéu: el detestat té els ulls secs,
no et segueix per preguntar-te si te'n recordes.

Qui em fa llàstima ets tu. Quins plans tens?
A qui faran tremolar els records? Qui et convidarà?
A qui obriràs? Lleparàs quin paladar?

I tu, no sé qui,
moixoní, i asseca't els ulls.

3.
Kólia! La Zara meva, la meva Zarema,
aquella Zarema que no sé qui posava
més amunt que ell mateix i que la gent propera,
ara per portals i cotxes
els la menja als ciutadans i a les ciutadanes.

4.
Que marxi, i me li arronso.
Algú em dirà: *què tens?*
Va així, la cosa,
i és un patir.

1995

ТИХИЙ ЧАС

Тот храбрей Сильвестра Сталлоне или
его фотокарточки над подушкой,
кто в глаза медсестрам серые смотрит
без просьб и страха,

а мы ищем в этих зрачках диагноз
и не верим, что под крахмальной робой
ничего почти что, что там от силы
лифчик с трусами.

Тихий час, о мальчики, вас измучил,
в тихий час грызете пододеяльник,
в тихий час мы тщательней проверяем
в окнах решетки.

1996

HORA DE DESCANS

És més valent que Sylvester Stallone o
que la seva foto al capçal del llit
qui mira als ulls grisos les infermeres
sense por o pena,

i els cerquem la diagnosi a les nines
i no ens creiem que sota aquesta bata
amb prou feines hi hagi uns sostenidors
i unes calcetes.

L'hora de descans, nois, us ha abatut,
al descans us rosegueu els llençols,
al descans, atents, comprovem la reixa
de les finestres.

1996

БЛИЗНЕЦЫ

H.

Близнецы, еще внутри у фрау,
в темноте смеются и боятся:
“Мы уже не рыбка и не птичка,
времени немного. Что потом?
Вдруг Китай за стенками брюшины?
Вдруг мы девочки? А им нельзя в Китай”.

1996

Сияние ли
сияние ца

лица твоє сѣя
лица твоє нѣе

нежгучее сѣя
неискупимого ца

Август 2004

BESSONS

A N.

Dos bessons, encara a dins la *frau*,
riu en la fosca i tenen por:
«Ja no som cap peix ni cap ocell,
esperem. I després, què? I si rere
del sac à mnic hi ha la Xina? I si
som nenes? No en volen, a la Xina.»

1996

Claror de ca
claror de ra

la teva cla de cara
la teva ror de cara

ror que no crema
d'irredimible ra

Agost de 2004

Els articles d'aquest número 4 de la revista *Veus baixes*,
publicats al maig de 2017,
amb ISSN 2254-5336,
es publiquen amb llicència Creative Commons:
se n'autoritza la reproducció sempre que se'n citi l'autor,
que sigui sense propòsits comercials
i que no se'n facin elaboracions derivades

